

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

Българо-румънска
търговско-промишлена палата

Проект „Мемофиш. Памет и бъдеще. Истории за дунавската цивилизация“, eMS
ROBG-420

**ТЕРЕННО
АУДИОВИЗУАЛНО ПРОУЧВАНЕ
НА ТРАНСГРАНИЧНИ РИБАРСКИ ОБЩНОСТИ**

ИНТЕРВЮ
Валериу Крецу, Олтеница

РЕГИОНАЛЕН ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ - РУСЕ

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

Българо-румънска
търговско-промишлена палата

Добър ден, много благодаря, че се съгласихте да се срещнем и да разговаряме.

И за нас е удоволствие да сте при нас днес. Малко е времето, може би ще дойдете пак при нас. Съжалявам, че няма... да видите риба, която съм хванал. Жалко, че рибата е на път да изчезне от Дунав и това е.

Бихте ли се представили - как се казвате, от къде сте, кога сте роден?

Да, естествено. Казвам се Крецу Валериу. Роден съм в село Корулецу, Галац, на около 300 км от тук. Женен съм тук - в село Кирнодж. По професия съм управител на строително дружество. Риболовът ми е хоби.

От кога се занимавате с това хоби?

От около три години. Индустриален риболов. Спортен риболов - от малко дете.

А как стана така, че започнахте да се занимавате с лодката? Бихте ли ни разказали повече? Как се случва това?

С лодката... пак така с една група приятели на по шприц... Да ви кажа право - преди бях браконьер, нямах риболовен билет, не... Идвахме с въдицата, идваше полицията, гонеше ни... И решихме с един приятел да станем рибари. И за наш късмет, в онзи момент тъкмо имаше записвания за училище за рибари в Олтеница. Записахме се в училището за рибари. Продължи известно време. Станахме рибари и... пак тук на брега на Дунав, при едни по-стари рибари, които имаха по-горе колиба. Те се разболяха и искаха да се откажат от лиценза. Защото знаете - да бъдеш рибар, ти трябва да имаш лиценз, да имаш лодка. И тогава с моя приятел се възползвахме от случая и взехме лиценз от дядо Марин, както му казваме ние, Дудъу. Като той от много години е рибар тук в зоната. За съжаление направи няколко инфаркта и вече не може да лови риба, да стои на слънце, да полага усилие. И от тогава си направихме и магазин за риба - втори бизнес. /смее се/

Къде се намираме тука? Бихте ли ни описал мястото?

Да, намираме се при село Кирнодж. Почти на 6 км от Кирнодж, 6 от Олтеница. И на около 56-57 от Гюргево.

И това място... Вие и Вашите колеги ли идват тук? Разкажете ни повече за него!

... не знам как да ви кажа...

РЕГИОНАЛЕН ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ - РУСЕ

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

Българо-румънска
търговско-промишлена палата

То винаги ли е било такова... рибарско селище... или Вие сте го открили това място?

Да... не, тука всичко е направено от моята ръка и от приятелите ми. Това място. Ние докарахме вагона. Построихме терасата. Всичко сме го правили малко по малко... малко по малко. Ние си направихме това място. Казах Ви - направихме го повече за удоволствието да идваме тук и да гледаме водата. Защото риболовът...

Вътре видяхме един много интересен предмет - кахлена печка?

Теракотена печка... да. Зимата се събираме всички заедно, наклаждаме огън, пускаме мрежите... И не можеш да стоиш навън. Стоиш навън докато падне мрака. И влизаме вътре, правим баница, плакия от риба правим... играем табла до сутринта. Слагаме едно...

От къде до къде ловите Вие в този участък на реката?

Значи, нашата асоциация лови риба от края на окръг Фетещ до началото на окръг Гюргево. Нашата асоциация, в която е разрешено да ловим риба. Значи от Гюргево до Фетещ.

А Вие казахте, че не излизате сам с лодката. Колко души обикновено излизат за риба с една лодка?

Една лодка - трима души.

Кой с какво се занимава?

Три души, но никога сам. Значи при нас е правило. Правилото ни - на екипа. Не излизаме сами, защото има много дървета, има пясъчни дюни. Много е опасно. Най-вече, че се лови риба нощем, защото денем не се хваща рибата.

Кой с какво се занимава в лодката?

Ами... аз съм с мрежите, колегата - веслата. Значи аз съм и с двигателя, и с мрежите, а колегата - веслата.

Колко побира една такава лодка като Вашата? Като хора, като риба?

Ами... около 500 кг. риба. 500 и с 2-3 души, стъпва на около 800, това е максималният капацитет на лодката - 750-800 кг. Значи не можем това да го надхвърлим, че ще идем на дъното. И тогава е компрометирана рибата, компрометиран е и екипажът.

РЕГИОНАЛЕН ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ - РУСЕ

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

Българо-румънска
търговско-промишлена палата

Имат ли названия различните места на реката, тук където сме застанали? Като имена?

Тук... да, да, да - има.

А как се казва например това място?

Това е „Устието на Лома” където сме ние. „Устието на Лома”. По-долу по хълма е „Зетону”. Ааа... а на един километър - „При камъните”. По-нагоре „При главата на мъртвеца” му казваме ние. „При станцията”. Това са местата, които ги знае всеки тука в зоната. Дори и вчера тук кръстихме една... направихме път сред гората и рекохме да го кръстим „устието на...”. Ааа, знаете, забравих... „Пътят на Булъ”. На нашия колега му викаме Булъ. От Буляндъръ. И рекохме да го кръстим. Да му викаме „Пътят на Буляндъръ”, на Булъ. Направихме просека, като порасне нивото на водата да можеш да слагаш мрежи между... в гората така. Кръщаваме ги така, по рибарите, по...

На кои места каква риба излиза? Има ли забранени места за риболов тук?

Няма забранени места за риболов. Има забранена риба. И знаете - в определени периоди на годината не се лови риба. Или изобщо, или частично. Значи - знаете, есетровите. Всичко в категорията на есетровите не се лови. Забранено е.

Вие сте млад и съвременен човек, но все пак вярвате ли в някакви поверия, които са свързани с добрия улов на риба?

А, най-често се ориентираме когато стои... гледаме в интернет и виждаме - расте ли водата, спада ли, мътна ли е, това е. Значи - нищо не предвещава като отидеш дали ще хванеш риба. Или взимаме информации от колегите отгоре, срещу течението. Казват ни, казваме си - „виж, хванахме риба, хайде и вие, хайде и ние”. Това са критериите, по които ловим риба. Или на късмет.

От какво зависи успехът?

От многото работа. Сега все още е добре. Виджте нощта - като се мокрим, студено е... вчера например простирах. Тръгнах с кецове. Не си взех ботушите. Видяхте, че днес си взех ботушите. И се намокрих и вече простирах. Това за мен е рядкост, но... простирах. И ние се разболяваме... напредваме с възрастта.

Как се наричат различните видове мрежи, които рибарите, които Вие ползвате? Имат ли различни имена, наименования на самите мрежи.

РЕГИОНАЛЕН ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ - РУСЕ

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

Българо-румънска
търговско-промишлена палата

Не, това са просто мрежи. Ние им казваме. Те имат височина от... зависи колко е висока водата. Тоест котата на Дунав. Например ние сега ловим с мрежи 5 метра високи, 100 метра дълги. Ако водата падне, вече няма да ловим с 5-метрови, ще ловим с 2-метрови. Защото... така се лови риба.

А от къде се вземат мрежите? От къде си ги купувате?

От българите. От Силистра, от Русе. И ние имаме и нашите възрастни хора, които ни помагат, поправят и те мрежите. Както казах - човекът, който беше с нас вече не полага усилия, но понякога ни връзва и на нас мрежите. Помага ни. По-малко струва така. Една мрежа стъпва на 300 евро така, ако я купим на парчета стъпва на 200.

Кои са най-добрите мотори за лодки?

Ами...имал съм и Меркюри, и едно Сузуки. Видях, че с тая Хонда е и зиме, и лете. Някои замръзват, някой замръзва... този видях, че що-годе е функционален. Защото никога не съм имал проблеми с него. Нито с тежестта, нито със скоростта, нито с... Оправяме се.

По вашия край има ли хора, които пазят още занаята на плетенето на мрежи?

Да, има...има, да. Има хора в селото. Има много хора. Бивши рибари. Бивши рибари, изоставили рибарския занаят заради възрастта, болестите... Например аз сега съм в най-новия риболовен екип тук по Дунав. Ние сме три риболовни екипа. Ние сме - най-младия. На следващото място са най-старите. И има и още един екип по-горе.

А от къде се учи човек да плете мрежи? Тези, които знаят?

Не знам, да Ви кажа аз не съм успял да се науча. Това е фантастичен труд. Предполагам, че трябва да стигнеш до възраст, на която да имаш търпение да правиш да стоиш, да връзваш, да... Е, не съм имал никога търпение. Не. Такова нещо. Колегата - той понякога ги поправя, но аз никога не съм имал нито време... казах Ви - имам бизнес. Трябва да стоя по строителните площадки.

Коя риба се хваща най-рядко?

Най-рядко...? Пффф.... Най-рядко... Михалцата... Да, и михалцата... тая, как ѝ се казва - скумрията, която се лови веднъж годишно. Тя е най-рядката. И другите риби от есетровите - чигата...

РЕГИОНАЛЕН ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ - РУСЕ

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

Българо-румънска
търговско-промишлена палата

Казвахте, че е хоби и че само от три години сте на реката професионално, но как преценявате - дали сега има повече риба, отколкото е имало преди години?

Не... от година на година по-малко и по-малко...

На какво се дължи?

Значи - видимо, видимо.

Защо?

Не знаем, мисля, че замърсяването. Значи замърсяването, изчезва рибата или пък се чува и за риболова „с електричество”. Който ни... съсипаха ни в тази зона. Това е спокойна зона, но по-долу - там наистина е бедствие. И виждаме и от счетоводните документи. Защото ние си записваме каква риба хващаме. Аз правя документите, завеждам в магазина, продавам я законно. Има много големи разлики по периоди... Все по-малко и по-малко, по-малко...

Но казвате, че основно заради замърсяванията...

Замърсяването, да....

И движението на нивото на реката? Влияе ли?

Движението на водата не влияе на риболова. Не, не. Никога не е влияло на риболова. Знае се, че като не расте водата, хващаш риба, като не спада, хващаш риба. Значи, и както ви казах и по-рано - всичко идва от такъмите, които използваш. Обаче... много малко риба. Например - преди години в 12 - 1 часа, като ловяхме риба, по това време, хващаме 2-3 толстолоба, распер... сега видяхте с какво дойдохме. С нищо. И това е често - през последните 2 седмици не сме хващали нито една риба над 3 кг.

А коя е най-масово ловената риба тук?

Фитофагът. Толстолобът - да.

Тук виждаме, че нивото на реката все пак много се е качвало...

Да, това е вярно. Ако сте влизали вътре във вагона - водата беше над камината, която видяхте там, да.

Кога се случва това?

РЕГИОНАЛЕН ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ - РУСЕ

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

Българо-румънска
търговско-промишлена палата

Пролетта.

Всяка пролет ли така се случва?

Всяка пролет водата расте.

Тук наоколо има ли пресушени блата?

Казват, че тук - където е нашето село, казват че някога е било блато. Било е... Дунав е бил до селото. Обаче... Румънската комунистическа партия направили диги и оставили Дунав да си върви по пътя.

Мислите ли, че има някаква връзка между пресушаването на блатата и намаляването на рибата?

Теоретично да, защото няма къде да се възпроизвежда. Значи вече няма къде. Рибата във всички тези ъгли е ловена, ловена, ловена. Тя ако няма къде да хвърля (хайвер), тогава - не хвърля, гонят я рибарите, браконьерите. И мисля, че това е фактор, който води до намаляване на рибата.

Като дойдохме казахте, че тук вечер е много красиво?

Много красиво.

А кога се риболува по-добре - сутрин, вечер, денем...?

Нощем. Само нощем.

Защо?

Ами мисля, че не вижда мрежите. Денем ги вижда. Това е моето заключение. Значи нощем хващаме нещо. Ама сега - вчера не хванахме.

Защото рибата не вижда мрежата по това време ли?

Да.

Да, разбирам.

Знаете ли за техники за ловене на риба през отвор в леда или когато замръзне реката или водните... или водните басейни?

РЕГИОНАЛЕН ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ - РУСЕ

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

Българо-румънска
търговско-промишлена палата

Да, да, да. И дори ви чакам на зима, ако искате да направите истински репортаж и водата е висока. Да видите красотата тук, на риболова през отвор в леда. Тук. Значи пак на този ръкав. По „Лома“, както му казваме ние. Тук правим отвори от 4 на 4 метра и пъхаме мрежите под леда до там в... Красота, красота. От 4 на 4 метра отвори и пъхаш мрежата до другата страна.

И... разбирам, че има добър улов?

Зиме хващаме много добре, да. Но ви казах, когато е замръзнало и като е висока водата. Защото като е ниска водата не можеш... рибата вече не влиза. Защото тук, казах ви - има ръкав така, както се събират ей-там. Ако бяхте дошли преди седмица щеше да е затворен. Този ръкав се затваря някъде тук. И сега, като водата нарасна 2 метра, се отвори. Чакам ви на зима. Да направите хубав репортаж. Да видите гъски, да видите всички птици, които ги има. Всичко е бяло.

Имате ли любима рецепта за приготвяне на риба?

Аз - да.

Ще ни разкажете ли? Коя риба е за печене, коя риба е за пържене например? Дали зависи от различните видове риба?

Тъй като при нас тук се хваща най-много толстолобът, толстолоба най-често го готвим и имаме и риба - платика или кържанка, още, както ѝ казваме с нашите си изрази. Тя е, върви с шприца, знаете... Толстолобът - на чорбичка - главата, коремът. И останалото на скара или в тигана. И платиката - правим сарамура. Има много видове. Най-вече карас - минаваме го през царевично брашно и пържим в олио, зимата в мас...

Какво се слага в рибената чорба освен риба?

На първо място лук. Лук, зеленчуци, чушка, зелен пипер, червен пипер, капия, морков, целия, домати, доматиен сок, не липсва и борш. Домашен борш... това, това... рибата и девесилът. Това е мята рецепта, идват всички приятели от цялата страна и им правя рибарски борш.

Как се прави самият борш?

Боршът се прави от пшенични трици. Ако знаете пшеничните трици. Брашното е брашно, а от триците се прави... слага... Нашите майки приготвят, и ние имаме вкъщи, защото ядем чорба. В чорбата се слага боршът. И имаме вкъщи, ако не - в супермаркета. Борш - в Лидл.

РЕГИОНАЛЕН ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ - РУСЕ

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

Българо-румънска
търговско-промишлена палата

А плакия как се прави?

Плакията... прави се само от лук. Лук с риба на печка. Естествено с домати, много вкусна е плакията.

А има една рецепта, при която рибата се пече преди да се сготви, както и зеленчуците. Тя как се казва?

Ами... сарамурата от риба. Сарамура... Рибата на скара. Всички зеленчуци се смесват, слагат се да врят докато стане цветна сместа - със зелено, жълто, парченца чушка. Две големи люти чушки се пекат на скарата и се слагат в онази смес и се разтъркват с вилицата, и това дава една специална лютивина. След това се слага върху рибата. Рибата стои там няколко минути, който има още търпение, който - не. Това е най-търсеното - сарамурата от риба е номер едно за шприц.

Разкажете ни за Вашата асоциация. Казахте, че сте три лодки практически.

Три екипажа, да.

И те са, вероятно, част от някаква по-голяма организация?

Ние сме част от организация, да - от Кълъраш. Фиш, СК Фиш... или нещо такова.

Фиш или Флаг?

Фиш.

Аха....

Плащаме месечно, в началото на годината. Документите, това е. Те ни наблюдават.

Тя защитава ли интересите на рибарите, тази асоциация? Или просто ги контролира?

Само ни контролира.

Как... как празнувате...?

Да не види шефът, че съм казал, че...

А получавате ли някаква подкрепа по някакъв начин - от проекти или от различни програми?

РЕГИОНАЛЕН ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ - РУСЕ

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

Българо-румънска
търговско-промишлена палата

Не, не. Никаква помощ. Значи, всичко, което правим, го правим на наши разноси. Не.

Имате магазин за риба. Как стават нещата в този магазин? Изкупувате рибата тук от местните рибари и я продавате?

Купувам и от тукашните рибари, и ние хващаме... Има още един човек, който се занимава - носи риба от Делтата. И минава два пъти седмично. Минава и зареждаме. Като нямаме, те идват и ние взимаме.

Тук видяхме доста птици. Пречат ли си птиците и рибарите?

Не, никога. Никога. Където има птици, има и риба.

Има ли птици - има риба?

Да.

Видяхме даже и една змия и Вие казахте, че те не Ви пречат.

Никога. Ние не им вредим. Защото... унищожават вредителите. Жаби, мишки... не ни пречат с нищо.

Тук има и много въдичари. Каква е основната разлика между рибарите, които ловят риба с въдица и тези, които ловят риба с мрежи?

Много голяма разлика. Те хващат един -два килограма риба, ако хванат, а ние хващаме количества като хванем - по-големи.

А кои са по-големите майстори?

От нас, тукашните асоциации?

Не, рибарите с мрежи или рибарите с въдици?

Въдичарите - винаги.

Защо?

Като тръгнеш на въдица ти трябва търпение, опит. Трябва да знаеш - примамка, кукички, поплавъци...не. Мрежата... С мрежа може всеки да се научи. Ами и с

РЕГИОНАЛЕН ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ - РУСЕ

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

Българо-румънска
търговско-промишлена палата

въдицата, но на въдица трябва да имаш търпение, да познаваш примамки, да... не. Той хваща с въдицата 3 килограма, ние хващаме една риба толкова голяма.

Какво е Дунавът за Вас?

Живот. Живот. Ако не дойда на два дена тук, да постоя тук, да... не мога. Бил съм навсякъде. Но както се чувствам тук, никъде не се чувствам тъй добре.

Много Ви благодаря, че се съгласихте да разговаряте с нас.

И ние ви благодарим. И аз лично, и колегите. И ви очакваме отново. На зима. Ако искате да направите хубав репортаж.

Паралел
Силистра

РЕГИОНАЛЕН ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ - РУСЕ

Interreg

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

Българо-румънска
търговско-промишлена палата

Име на съставителя/редактора: БРТПП

Адрес: ул. „Войводова“ 12-14 Русе

Телефон: 082507606

Електронна поща: info@brcci.eu

Проектът „Мемофиш“ е съфинансиран от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие по Програма Интеррег V-A Румъния-България.

Стойност на финансирането от ЕФРР: 423 921.71 евро

Проект „Мемофиш. Памет и бъдеще. Истории за дунавската цивилизация“,
eMS ROBG-420

Дата на публикацията: декември 2018 г.

Съдържанието на този материал не представлява непременно официалната
позиция на Европейския съюз

www.interregobg.eu

РЕГИОНАЛЕН ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ - РУСЕ

www.interregobg.eu